

ปัญหาธรรมาภิบาลของงานก่อสร้างสาธารณะ
กรณีศึกษา กองช่าง เทศบาลตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
Governance Problems in Public Construction Work: The Case Study of Civil Department,
Nang Lae Sub-district Municipality, Muang District, Chiang Rai Province

ก่อพนธ์ เอี่ยมสำอางค์

tammai_aem@hotmail.com

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ดร. ณัฐกร วิฑิตานนท์

vititanon@hotmail.com

สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างและคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านต่อการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล และ (2) ปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านในการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบกลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล จำนวน 28 ราย โดยวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสังเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานก่อสร้างใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ (1) ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านเทศบาลตำบลนางแล ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะในภาพรวมด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม (ประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำหรือวางแผนการดำเนินงานก่อสร้าง การมีส่วนร่วมในการควบคุมการดำเนินงานก่อสร้าง และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานก่อสร้าง) ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่าไม่แตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นในด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม (ประเด็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานการดำเนินโครงการก่อสร้าง) แตกต่างกัน และ (2) ปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านในการบริหารงานก่อสร้าง

ภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล คือ ระเบียบ กฎหมายที่คลุมเครือทำให้การดำเนินงานล่าช้า ประชาชนยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องของกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน โครงการก่อสร้าง การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการหรือยกเลิกโครงการจากผู้มีอำนาจ ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างไม่เพียงพอ งบประมาณในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมมีจำกัด คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานก่อสร้าง และบางโครงการมีระยะเวลาการก่อสร้างที่จำกัด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงาน

ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานก่อสร้างภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ (1) **ด้านนิติธรรม** ควรอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานก่อสร้างแก่ประชาชน (2) **ด้านคุณธรรม** ควรกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่ง ติดตามและรายงานผลทุกปี เพื่อป้องกันการร้องเรียน การปฏิบัติงาน (3) **ด้านความโปร่งใส** ควรปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียด กระบวนการ และขั้นตอนในการควบคุมงานก่อสร้างให้เป็นสาธารณะมากยิ่งขึ้น (4) **ด้านการมีส่วนร่วม** ควรกำหนดนโยบาย เพื่อเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการบริหารงานก่อสร้างแก่ประชาชน โดยเฉพาะในขั้นตอนการจัดทำหรือวางแผน และกระบวนการติดตามผลและประเมินผล (5) **ด้านความรับผิดชอบ** ควรจัดฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น และ (6) **ด้านความคุ้มค่า** ควรมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนเป็นหลัก ซึ่งโครงการที่จะดำเนินการต้องมีความคุ้มค่า ทั้งด้านต้นทุน ด้านเวลา และการใช้ประโยชน์

คำสำคัญ: งานก่อสร้างสาธารณะ/หลักธรรมาภิบาล

ABSTRACT

The objectives of this study were: (1) to compare between opinions of civil department staffs and community for implementing good governance in public construction work of Nang Lae sub-district municipality, Muang district, Chiang Rai province and (2) to study community's problems, barriers and needs for implementing good governance in public construction work of Nang Lae sub-district municipality. Focus Group Interviews were used as a tool to retrieve data from stakeholders who are related in public construction work of Nang Lae sub-district municipality. The sample size is 28. The data was analyzed by using content analysis for search stakeholders' barriers, needs and approach to enhance public construction work of Nang Lae sub-district municipality on principles of good governance.

The results of the study were as follows; (1) the aspects of opinions of civil department staffs for implementing good governance in public construction work such as rule of law, ethics, participation (planning, implementation, monitoring and evaluation), accountability and value of money are no different from opinions of community but transparency and participation (opinion) are different and (2) community's governance problems, barriers and needs in public construction work of Nang Lae sub-district municipality such as unclear of related policy and legal, knowledge of community for related policy and legal, abuse of power, lack of civil department staff, budget of participation activities and limit time of projects.

From this study, these are recommendations for an approach to enhance implementing good governance in public construction work of Nang Lae sub-district municipality, Muang district, Chiang Rai province such as **(1) rule of law:** training policy and legal program related in public construction work to community, **(2) ethics:** specify performance *standard* of civil department staff position each and monitor, evaluate and report staff performance to community every year, **(3) transparency:** should improve public construction work information disclosures and organizational performance such as detail and procedure of projects, **(4) participation:** should support more participation of community by develop activity in planning, implementation, monitoring and evaluation of projects especially, **(5) accountability:** should training in public construction work program to improve the performance to civil department staff or related people and **(6) value of**

money: should emphasize outputs, outcomes of project that will impacts to community which will reduce budget and time wastage.

Keywords: Public Construction Work/Good Governance Principle

บทนำ

นับตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทอำนาจหน้าที่กว้างขวางขึ้น โดยมีหน้าที่ให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่น และยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปตามแผนกระจายอำนาจตามภารกิจถ่ายโอน ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอย่างทั่วถึงมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาคมท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการปฏิบัติราชการเพิ่มมากขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยในข้อ 4.2 ของระเบียบ ระบุว่า ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้ (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักความมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ และ (6) หลักความคุ้มค่า (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542, 2542, หน้า 26-27) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รู้รักสามัคคีเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่จะมาในอนาคต

องค์กรบริหารส่วนตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนางแล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2551 โดยมีภารกิจหลักในการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตำบล ซึ่งถือเป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาในระดับตำบล และได้รับการคาดหวังจากประชาชนว่าจะเป็นหลัก หรือเป็นแกนนำที่สำคัญในการพัฒนาแก้ไขปัญหาของตำบล ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา กองช่าง เทศบาลตำบลนางแล ได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะจากประชาชนกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานก่อสร้าง คือ คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านอยู่เสมอ ซึ่งชี้ให้เห็นได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานยังไม่สามารถบรรลุผลในการปฏิบัติตามแนวทางประมวลจริยธรรม หรือเป็นที่พึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ และเนื่องจากแนวทางการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างหลีกเลี่ยงมิได้

จากข้อมูลจำนวนโครงการก่อสร้างสาธารณะของเทศบาลตำบลนางแล ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2559 แสดงให้เห็นถึงโครงการก่อสร้างสาธารณะที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งอาจทำเทศบาลตำบลนางแลนั้นมีโอกาสที่จะได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงการปฏิบัติงานจากประชาชนกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น ไปด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม

โครงการก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล จึงความสนใจที่จะศึกษาปัญหาธรรมชาติของงานก่อสร้างสาธารณะของเทศบาลตำบลนางแล เพื่อนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้บริหารในการปรับปรุงการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอันเป็นรากฐานในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างยั่งยืน นำไปซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

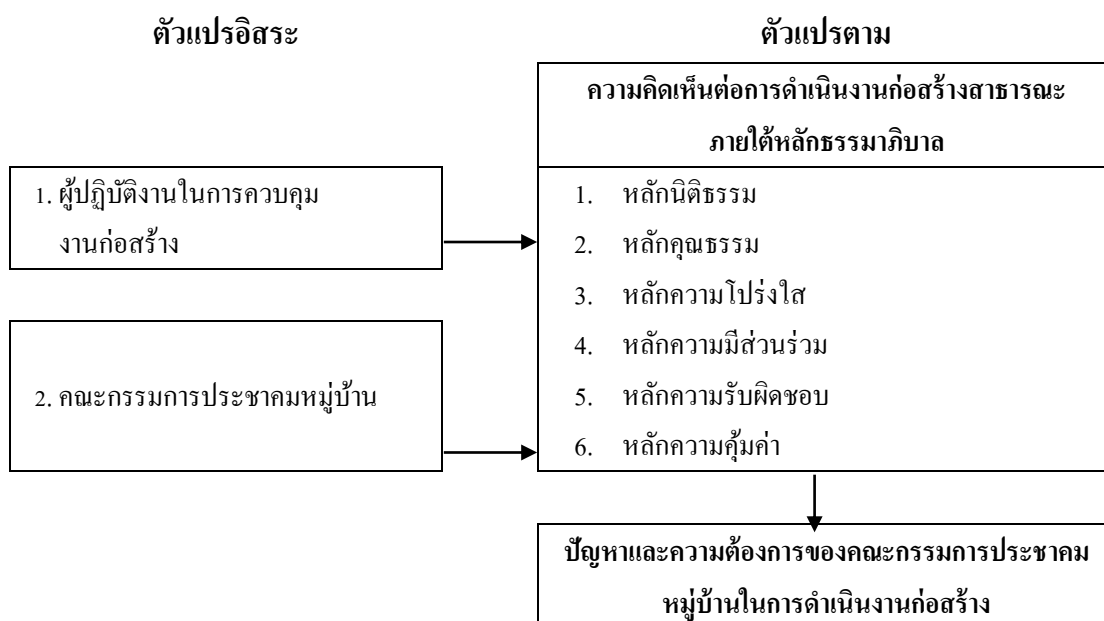
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานโยบายธรรมชาติของงานก่อสร้างสาธารณะ กรณีศึกษา กองช่าง เทศบาลตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างและคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านต่อการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล

2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านในการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล

กรอบแนวคิดในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบกลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษา จำนวนทั้งหมด 28 ชุด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง สังกัดกองช่าง เทศบาลตำบลนางแล จำนวน 4 ชุด และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านเทศบาลตำบลนางแล จำนวน 24 ชุด โดยใช้ในการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นมาตรฐาน (Unstructured Interview) ซึ่งเป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้าง สามารถถามอะไรก่อนหลังก็ได้ ผู้ศึกษาจึงได้เตรียมประเด็นคำถามต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้คำตอบที่ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังตารางต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective Study)	ข้อคำถามในการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Interview Questions)
1. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างและคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านต่อการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล	<p>1.1 ท่านคิดว่าเทศบาลตำบลนางแล มีนโยบายหรือแผนการดำเนินการก่อสร้างที่ชัดเจน หรือไม่ อย่างไร</p> <p>1.2 ท่านคิดว่าเทศบาลตำบลนางแล ได้นำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลักการ มาใช้ในการดำเนินงานก่อสร้างหรือไม่ และใช้ในด้านใดบ้าง อย่างไร</p> <p>1.3 ท่านคิดว่าการดำเนินงานก่อสร้างในปีที่ผ่านมา (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559) มีผลสำเร็จของการใช้หลักธรรมาภิบาลมากน้อยเพียงใด</p> <p>1.4 ท่านคิดว่าผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล มีความเข้าใจในการดำเนินงานก่อสร้างภายใต้หลักธรรมาภิบาลหรือไม่</p> <p>1.5 ท่านคิดว่าการดำเนินงานโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลนางแล สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>1.6 ท่านต้องการให้เทศบาลตำบลนางแล พัฒนาการดำเนินงานก่อสร้างไปในทิศทางใด อย่างไร</p>

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective Study)	ข้อคำถามในการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Interview Questions)
2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านในการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล	2.1 ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล 2.2 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรืออุปสรรคต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล อย่างไร

เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จัดบันทึกการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม และบันทึกเทปคำสัมภาษณ์ เนื่องจากแบบคำถามในการสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิดและคำถามชัก (Probes) เพื่อช่วยในการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นข้อคำถามของการศึกษา ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ อาจจะให้ข้อมูลไม่ตรงกับคำถาม ผู้ศึกษาอาจข้ามหรือย้อนกลับข้อคำถามจากแนวทางในแบบคำถามที่กำหนดไว้ และต้องอาศัยคำถามชักช่วย จนได้คำตอบครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 28 ราย จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และแนวทาง ในการปรับปรุงปัญหาธรรมาภิบาลของการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะของเทศบาลตำบลนางแล

ผลการศึกษา

1. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างและคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างและคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล จำนวนทั้งสิ้น 28 ราย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างทุกคน ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานทุกโครงการ เนื่องจาก ต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งมีความเข้าใจในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการในทางทฤษฎี แต่ในบางกรณีก็ยังไม่สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากจะต้องดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนด และจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านเทศบาลตำบลนางแลส่วนใหญ่ ให้ความเห็นว่า เทศบาลตำบลนางแล มีนโยบายหรือแผนการดำเนินการก่อสร้างชัดเจนทุกโครงการ แต่การดำเนินงานอาจมีการเปลี่ยนแปลง หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ในบางโครงการ ซึ่งทางเทศบาลตำบลนางแล จะแจ้งให้หมู่บ้าน และประชาชนในหมู่บ้านทราบทุกครั้ง และการดำเนินงานโครงการก่อสร้าง มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน และขึ้นอยู่กับระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้ เนื่องจากทุกโครงการผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน และมีการเสนอแผนงานไว้ล่วงหน้า

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างและคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านต่อการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะของเทศบาลตำบลนางแล ภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม

ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่า ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ โดยเฉพาะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นระเบียบ และข้อบังคับที่จำเป็นต้องถือปฏิบัติ

1.2 หลักคุณธรรม

ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่า ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดี ยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรม เท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ โดยวิธีการอาจจะแตกต่างกันไปตามประเภทของโครงการ ระดับความชำนาญและประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างโครงการ แต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกหมู่บ้าน และล่าช้า เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ

1.3 หลักความโปร่งใส

ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า เทศบาลตำบลนางแล ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส โดยมีการประกาศเผยแพร่การจัดซื้อจัดจ้างทุกโครงการทางเว็บไซต์ ตามระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการที่ดำเนินการเสร็จ เรียบร้อยแล้วทุกโครงการ นอกจากนี้ ประชาชนยังสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับงานก่อสร้างได้ทาง เว็บไซต์ และเอกสารรายงานผลการดำเนินงานประจำปี สามารถความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่า ทางเทศบาลตำบลนางแลนั้น มีการทำงานที่มีความ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ซึ่งแตกต่างจากความคิดเห็นของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านที่เห็นว่า ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแลเป็นไปอย่างโปร่งใสทุกโครงการ และมีการ เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่เป็นสาธารณะ หรือเปิดเผยข้อมูลเฉพาะบุคคลบางกลุ่ม

1.4 หลักความมีส่วนร่วม

ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีความเห็นประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำหรือวางแผนการดำเนินงานก่อสร้าง การมีส่วนร่วม ในการควบคุมการดำเนินงานก่อสร้าง และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานก่อสร้าง ตรงกันว่า เทศบาลตำบลนางแลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม/แสดงความคิดเห็น ในการจัดทำหรือวางแผนการดำเนิน โครงการก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแลผ่านที่ ประชุมประชาคมหมู่บ้าน และสามารถลงประชามติในการเลือกโครงการก่อสร้างสาธารณะที่จะ ดำเนินการก่อสร้างได้ และในขั้นตอนการควบคุมการดำเนินงานก่อสร้าง และการติดตามผลและ ประเมินผลการดำเนินงาน โครงการก่อสร้าง ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ เนื่องจาก เป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการตรวจการจ้างเท่านั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ฯ แต่จะมีการรายงานผลการดำเนิน โครงการให้ประชาชนทราบ

ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานการดำเนินโครงการก่อสร้าง ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า เทศบาลตำบลนางแล ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนงานการดำเนินโครงการก่อสร้าง เมื่อเทศบาลตำบลนางแลจะดำเนินการจัดทำแผนประจำปี ผ่านที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน และขอประชามติในการเลือกโครงการที่จะดำเนินการ และประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นในหลากหลายผ่านช่องทาง ซึ่งแตกต่างจากความคิดเห็นของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านที่เห็นว่า เทศบาลตำบลนางแลเปิดโอกาสให้เฉพาะคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้าน หรือตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเท่านั้น

1.5 หลักความรับผิดชอบ

ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่า ผู้ปฏิบัติงานจะแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยการแสดงผลการทดสอบวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างที่เป็นไปตามแบบรูปรายการ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด หรือในกรณีที่มีการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจการจ้าง และมีประชาชนมาร้องเรียน รวมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินโครงการด้วย

1.6 หลักความคุ้มค่า

ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่า ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้างโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากการควบคุมงานก่อสร้างเทศบาลตำบลนางแล ส่วนใหญ่เป็นงานก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งไม่ได้ใช้วัสดุสิ้นเปลือง และเครื่องมือที่หลากหลาย จึงทำให้เกิดการทุจริตในด้านทรัพยากรได้ยาก แต่การดำเนินงานในบางขั้นตอนอาจมีความล่าช้า เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้างที่มีอย่างจำกัด จำเป็นต้องรับผิดชอบหน้าที่ดูแล ควบคุมงานก่อสร้างหลายโครงการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลา และคุณภาพของงานก่อสร้างได้

2. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านในการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะของเทศบาลตำบลนางแล

2.1 หลักนิติธรรม ปัญหา คือ ระเบียบ กฎหมายที่คลุมเครือ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า และผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องของกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการก่อสร้าง จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลนางแลมาให้คำชี้แนะ แนวทางแก้ไขปัญหา คือ ควรมีการอธิบายถึงกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ แก่ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

2.2 หลักคุณธรรม ปัญหา คือ การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ หรือการยกเลิกโครงการจากผู้บริหารในหน่วยงาน และผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และการให้บริการอย่างทั่วถึงตามหลักคุณธรรม แนวทางแก้ไขปัญหา คือ ควรมีปรับเปลี่ยนขั้นตอนหรือวิธีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ หรือการยกเลิกโครงการในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และวิเคราะห์ภาระงานของผู้ปฏิบัติงาน เพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานให้เพียงพอ ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร หรือกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้ชัดเจน

2.3 หลักการมีส่วนร่วม ปัญหา คือ จำนวนงบประมาณในการดำเนินงานที่มีจำกัด ซึ่งส่งผลกระทบต่อในด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือเวที เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อสร้างของประชาชน และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานก่อสร้าง แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา คือ ควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินงานก่อสร้างอย่างเป็นรูปธรรม โดยการกำหนดเป็นนโยบายให้ชัดเจน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการก่อสร้างให้สาธารณชนได้รับทราบมากขึ้น และจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้าน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานควบคุมงานก่อสร้าง หรือการตรวจงานโครงการ และเปิดให้ประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน

2.4 หลักความคุ้มค่า ปัญหา คือ แผนงาน และช่วงเวลาในการควบคุมงานก่อสร้าง บางโครงการไม่ชัดเจน บางโครงการมีระยะเวลาการก่อสร้างที่จำกัด ต้องเร่งดำเนินการให้เสร็จอย่างรวดเร็ว และขาดการประสานความร่วมมือระหว่างเทศบาลตำบลนางแล กับหน่วยงานภายนอก แนวทางแก้ไขปัญหา คือ ควรวางแผน กำหนดระยะเวลา และจัดลำดับความสำคัญของโครงการวางแผนการก่อสร้างให้ชัดเจน และเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

อภิปรายผลการศึกษา

1. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านต่อการดำเนินงานก่อสร้างภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล

ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล ผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายแบบแผนและก่อสร้าง และผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งนายช่างโยธา ระดับชำนาญงาน ซึ่งมีประสบการณ์ในการควบคุมงานก่อสร้าง 11 – 15 ปี และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านเทศบาลตำบลนางแล ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้านจากทุกหมู่บ้านในตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างและคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านต่อการดำเนินงานก่อสร้างสาธารณะ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล ผลการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานก่อสร้างภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และสามารถอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม คือ ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ โดยเฉพาะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นระเบียบ และข้อบังคับที่จำเป็นต้องถือปฏิบัติ เป็นไปได้ว่า เทศบาลตำบลนางแล ได้ยึดถือหลักและปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยเฉพาะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรเมธ ทองด้วง (2556) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง ได้มีการยึดหลักกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมจะยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย

1.2 หลักคุณธรรม คือ ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดี ยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรม เท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ โดยวิธีการอาจจะแตกต่างกันไปตามประเภทของโครงการ ระดับความชำนาญและประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างโครงการ แต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกหมู่บ้าน และลำซำ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (2554) ที่พบว่า บุคลากรและประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงานของเทศบาลไม่มีมนุษยสัมพันธ์ ไม่มีความสุภาพอ่อน โยนและมีไมตรีพร้อมให้บริการ และการบริหารงานของเทศบาลไม่ค่อยได้รับการ

ยอมรับจากประชาชน อาจเป็นไปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแลส่วนใหญ่ มีปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมงานก่อสร้างเฉลี่ย 11 – 15 ปี ทำให้มีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ร่วมทั้งการให้ความร่วมมือ และให้ความสะดวกแก่ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นอย่างดีมาโดยตลอด แต่ทั้งนี้ เทศบาลตำบลนางแล ควรมีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่ง จำนวนผลงาน ติดตามและประเมินผล ตลอดจนเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่สาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการป้องกันการร้องเรียนการปฏิบัติงานผู้ปฏิบัติงาน

1.3 หลักความโปร่งใส คือ ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสทุกโครงการ โดยมีการประกาศเผยแพร่การจัดซื้อจัดจ้างทุกโครงการทางเว็บไซต์ เนื่องจากต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และข้อบังคับของสำนักตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งได้มีการรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระปิยะวัฒน์ ปิยสีโล (2554) ที่มีทัศนะว่า ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการ เพื่อปลูกฝังให้บุคลากรของเทศบาลเคารพกฎ ระเบียบ และกฎหมาย บริหารงานตามหลักนิติธรรม และความโปร่งใสนี้ สร้างความเป็นระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นในองค์กร

นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างให้ความเห็นว่า ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมงานก่อสร้างได้ทางเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลนางแล และเอกสารรายงานผลการดำเนินงานประจำปี สามารถความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่าทางเทศบาลตำบลนางแลนั้น มีการทำงานที่มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ซึ่งแตกต่างจากความคิดเห็นของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านเทศบาลตำบลนางแลที่ให้ความเห็นว่า มีการเปิดเผยข้อมูล/บทบาท/ภารกิจ เกี่ยวกับการควบคุมงานก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล เฉพาะบุคคลบางกลุ่ม ซึ่งการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมงานก่อสร้างยังไม่เป็นสาธารณะ หากประชาชนต้องการทราบข้อมูลดังกล่าว จะต้องทำเรื่องขอข้อมูลจากสำนักงานเทศบาลตำบลนางแล สอบถามจากผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง หรือสอบถามจากที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน อาจเป็นไปได้ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมงานก่อสร้างที่เทศบาลตำบลนางแลได้เผยแพร่ต่อสาธารณะทางเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลนางแล หรือเอกสารรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เป็นข้อมูลในลักษณะแผนงานและผลการดำเนินงานกว้าง ๆ ไม่ลงลึกถึงรายละเอียด และขั้นตอนในแต่ละโครงการ เนื่องจากข้อมูลมีจำนวนมาก ซึ่งหากประชาชนต้องการทราบทราบข้อมูลดังกล่าว จะต้องทำเรื่องขอข้อมูลจากสำนักงานเทศบาลตำบลนางแล จากผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง หรือจากที่

ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ดังนั้น เทศบาลควรมีการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ ให้เห็นถึงกระบวนการ และขั้นตอนในการควบคุมงานก่อสร้าง และให้เป็นสาธารณะมากยิ่งขึ้น

1.4 หลักการมีส่วนร่วม คือ ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนงานการดำเนินโครงการก่อสร้าง เมื่อเทศบาลตำบลนางแลจะดำเนินการจัดทำแผนประจำปี ผ่านที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน และขอประชาคมติในการเลือกโครงการที่จะดำเนินการ จะมีเฉพาะกรรมการประชาคม หรือตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน แต่อาจจะไม่ใช่ผู้รับผลประโยชน์โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญฤทธิ์ เกตุจันทน์ (2550) ที่มีข้อสังเกตว่า ประชาชนในแต่ละชุมชนมักจะให้ประธานชุมชน เป็นคนทำหน้าที่แทน หรือเป็นคนติดต่อเทศบาล รายงานถึงความต้องการของประชาชนในชุมชน นอกจากนี้แล้ว ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านหลากหลายช่องทาง ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นโดยตรงที่สำนักงานเทศบาลตำบลนางแล การแสดงความคิดเห็นผ่านระบบสารสนเทศ และคู่มือเรียนร้องทุกข์ เป็นต้น

ขั้นตอนการควบคุมโครงการก่อสร้าง เปิดโอกาสให้เฉพาะคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านบางราย เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานควบคุมงานก่อสร้างเท่านั้น และในขั้นตอนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการก่อสร้างของเทศบาลตำบลนางแล ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากเป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้าง เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจการจ้างเท่านั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และรายงานผลการดำเนินโครงการ เพื่อเผยแพร่ต่อประชาชนทราบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปาลสิมาลี ธีรัฐฉานต์ (2550) ที่พบว่า พนักงานเทศบาลตำบลลำปางเหนือมีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านการมีส่วนร่วม เรื่องการเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น เทศบาลตำบลนางแล ควรกำหนดนโยบายเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการบริหารงานก่อสร้างแก่ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะในขั้นตอนการจัดทำหรือวางแผนการควบคุมงานก่อสร้าง และกระบวนการติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานควบคุมงานก่อสร้าง

1.5 หลักความรับผิดชอบ คือ ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างจะแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยการแสดงผลการทดสอบวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างที่เป็นไปตามแบบรูปรายการ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด หรือในกรณีที่มีการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจการจ้าง และมีประชาชนมาร้องเรียน รวมทั้งมีการติดตามผล

การดำเนินโครงการด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (2554) ที่พบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมา คือ การนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่กำหนดไว้ เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชน เทศบาลจัดให้มีการบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงทุกชุมชน การให้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลให้ด้วยความรับผิดชอบและตอบสนองความต้องการของชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ใส่ใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะแก้ไข และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความกล้าหาญพร้อมที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

1.6 หลักความคุ้มค่า คือ ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้างโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากการควบคุมงานก่อสร้างเทศบาลตำบลนางแลส่วนใหญ่เป็นงานก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งไม่ได้ใช้วัสดุสิ้นเปลือง และเครื่องมือที่หลากหลาย จึงทำให้เกิดการทุจริตในด้านทรัพยากรได้ยาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาชินวัฒน์ ธมฺมเสฏโฐ (2557) ที่พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าทางเทศบาลสามารถบริหารงานในเรื่องของทรัพยากรได้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่ถือว่ามากพอสมควร แต่การดำเนินงานในบางขั้นตอนอาจมีความล่าช้า เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้างที่มีอย่างจำกัด จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ดูแล ควบคุมงานก่อสร้างหลายโครงการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลา และคุณภาพของงานก่อสร้างได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรเมธ ทองด้วง (2556) ที่ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนตำบลยึดมั่นหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจาก พนักงานส่วนตำบลอาจจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนไม่ทั่วถึง อาจทำให้ประชาชนมองว่าพนักงานบกพร่องต่อหน้าที่ และคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านเทศบาลตำบลนางแล ให้ความเห็นว่า โครงการก่อสร้างบางโครงการอาจไม่คุ้มค่า เนื่องจากเป็นโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อชาวบ้านเป็นบางกลุ่ม และในด้านการจัดการบางโครงการไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน หรือความเหมาะสมของงาน

2. ปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านในการดำเนินงานก่อสร้างภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านในการดำเนินงานก่อสร้างภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนางแล ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และให้ข้อเสนอแนะว่า (1) ระเบียบและข้อบังคับทางกฎหมายที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ประชาชนและผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน โครงการก่อสร้าง จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลนางแลมาให้คำชี้แนะ จึงควรมีการอธิบายถึงกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ แก่ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญฤทธิ์ เกตุจันทร์ (2550) ที่พบว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานของเทศบาลนครนนทบุรี ยังล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ประชาชนนายทุนบางกลุ่มที่เสียผลประโยชน์ออกมาเรียกร้องทำการประท้วง ซึ่งทำให้ภาพที่ออกไปสู่สาธารณชนนั้น มองว่าเทศบาลไม่ได้ให้ความสำคัญ (2) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการหรือยกเลิกโครงการจากผู้มีอำนาจ และผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมงานก่อสร้างไม่เพียงพอ จึงควรควรมีปรับเปลี่ยนขั้นตอนหรือวิธีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ หรือการยกเลิกโครงการในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และวิเคราะห์ภาระงานของผู้ปฏิบัติงาน เพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานให้เพียงพอ ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร หรือกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้ชัดเจน สอดคล้องกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพระไพฑูรย์ รัตนโก (2556) ที่เสนอแนะว่า ควรมีการจัดระบบงานและข้อมูลข่าวสารเพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้เพื่อเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ และมีส่วนร่วมทุกมิติ (3) คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานก่อสร้าง ทำให้การมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการประชาคมหมู่บ้านหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานควบคุมงานก่อสร้าง หรือการตรวจงานโครงการ และเปิดให้ประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของพระมหาชินวัฒน์ ธรรมเสถียร (2557) เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ ที่พบว่า เทศบาลเมืองสามพราณ ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกับประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจ และยังเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่าทางเทศบาลนั้น มีการทำงานที่โปร่งใส สามารถให้ประชาชนตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และ

(4) บางโครงการมีระยะเวลาการก่อสร้างที่จำกัด ต้องเร่งดำเนินการให้เสร็จอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานได้ ควรจัดลำดับความสำคัญของโครงการ วางแผนการก่อสร้างให้ชัดเจน และเหมาะสม และอาจสร้างร่วมมือกับเทศบาลอื่น ๆ หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน ในการพัฒนาระบบกระบวนการบริหารงาน โครงการที่ทันสมัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญฤทธิ์ เกตุจำนงค์ (2550) ที่พบว่า ส่วนราชการต่าง ๆ ต้องมีการบูรณาการในลักษณะประสานความร่วมมือ โดยมองผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ด้านนิติธรรม เทศบาลตำบลนางแล/ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการอบรม ให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน จึงไม่สามารถตรวจสอบการดำเนินงานหรือเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายของเทศบาลตำบลนางแล/ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้เท่าที่ควร

2. ด้านคุณธรรม เทศบาลตำบลนางแล ควรมีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่ง จำนวนผลงาน ติดตามและรายงานผลทุกปี เพื่อเป็นการป้องกันการร้องเรียนการปฏิบัติงาน

3. ด้านความโปร่งใส เทศบาลตำบลนางแล/ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ควรปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดของ โครงการ กระบวนการ และขั้นตอนในการควบคุมงานก่อสร้างให้เป็นสาธารณะมากยิ่งขึ้น และให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนในทุกกลุ่ม

4. ด้านการมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลนางแล/ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการกำหนดนโยบายเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อสร้างแก่ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะในขั้นตอนการจัดทำหรือวางแผนการควบคุมงานก่อสร้าง และกระบวนการติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานควบคุมงานก่อสร้าง

5. ด้านความรับผิดชอบ เทศบาลตำบลนางแล ควรจัดฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

6. ด้านความคุ้มค่า ในการดำเนินโครงการก่อสร้าง เทศบาลตำบลนางแล/ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ควรมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนเป็นหลัก ซึ่งโครงการที่จะดำเนินการต้องมีความคุ้มค่า ทั้งด้านต้นทุน ด้านเวลา และการใช้ประโยชน์ โดยอาจสร้างความร่วมมือกับเทศบาลอื่น ๆ หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน ในการพัฒนาระบบกระบวนการดำเนินงานโครงการที่ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีศึกษาถึงการใช้ประโยชน์ หรือความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการโครงการก่อสร้างของหน่วยงาน เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในกระบวนการวางแผนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ประชากรในชุมชนมีความพึงพอใจ และได้รับประโยชน์จากโครงการมากที่สุด
2. ควรศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาหรือข้อจำกัดในการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
3. ควรศึกษาปัญหาในการดำเนินงานก่อสร้างภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนในแต่ละชุมชน
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานก่อสร้างของเทศบาล กับองค์กรภาครัฐ หรือเอกชนอื่น ๆ (Benchmarking) เพื่อให้ได้วิธีการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (Best Practices) และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- โกวิท พวงงาม. (2546). *การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลนางแล และงานวิเคราะห์นโยบายและแผนเทศบาลตำบลนางแล. (มปป.). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลนางแล (พ.ศ. 2558-256)*. เชียงราย: เทศบาลตำบลนางแล.
- คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2557. *รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการกระจายอำนาจของไทย*. เสนอเสนอต่อ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (สิงหาคม).
- ชนะศักดิ์ ยูบูรณ์. (2550). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี (Good Governance)*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร. (2552). *การบริหารจัดการงานท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณดา จันทร์สม. (2548). *ธรรมาภิบาลกับการกระจายอำนาจ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธีระพล อรุณะกสิกร. บรรณาธิการ. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บุญฤทธิ์ เกตุจันง. (2550). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลนครนนทบุรี. การศึกษาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการนโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*
- ประยูร กาญจนกุล. (2544). *การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภู่อระกุล. (2549). *ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- पालิธิมาล์ ธีรัฐธมานต์. (2551). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาล : ศึกษากรณี เทศบาลตำบลตำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*

- แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2). (2551, 26 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 125 ตอนพิเศษ 40ง.
- พรทิพา สหกลจักร. (2547). *หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในเทศบาลนครนนทบุรี: ความพร้อมในการนำมาใช้*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล. (2554). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พระไพฑูรย์ รตนิโก. (2556). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พระมหาชินวัฒน์ ธรรมเสฏฐโฐ. (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 116 ตอนที่ 114ก.
- พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542. (2542, 10 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 116 ตอนที่ 15ก.
- พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543. (2543, 12 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 117 ตอนที่ 41ก.
- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2596. (2596, 17 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 70 ตอนที่ 14.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545. (2545, 2 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 119 ตอนที่ 99ก, หน้า 1-13.
- พิมพ์พิมล พลเวียง. (2543). *ศักยภาพและผลในการดำเนินงานพัฒนาระบบการบริหารของสถานสงเคราะห์เด็กในสังกัดประชาสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (2542, 10 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 116 ตอนที่ 63ง.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). *การเมืองการปกครองของไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรภัทร โดชนะเกษม. (2542). *การสร้าง Good Governance ในองค์กร*. วารสาร กสท. (ตุลาคม).

- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2548). *นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: หนังสือสำหรับเสริมพลังความคิดและหลักวิชาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.. (2545). *การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: อาทิตย์ โพรดักส์ กรุป จำกัด.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2541). *ธรรมาภิบาลกับการปฏิรูปเกษตรอุตสาหกรรม*. ประชาชาติธุรกิจ, 10(21), หน้า 2.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2549). *กฎหมายปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2545). *การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: อาทิตย์ โพรดักส์ กรุป จำกัด.
- สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา. (2547). *การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุรเมธ ทองด้วง. (2556). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทองอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด*. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- Fayol, H. (1930). *Industrial and General Administration*. New York: Mc-Graw Hill.
- Taylor, F. W. (1911). *The Principles of Scientific Management*. NY: Harper and Brothers.
- อ้างถึงใน พิทยา บวรวัฒนา. (2543). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- Weber, M. (1924). *The Theory of Social and Economic Organizations*. New York: Free Press.
- อ้างถึงใน ทองใบ สุดชาติ. (2543). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.